

ΧΑΡΟΚΟΠΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

Π.Μ.Σ. ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

ΜΙΑ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ ΤΗΣ ΠΑΤΡΑΣ

Μάθημα: Φυσικό & πολιτισμικό περιβάλλον & ανάπτυξη

Ρόϊδω Μητούλα

Καθηγήτρια

Τμήμα Οικονομίας & Βιώσιμης Ανάπτυξης

Πλάνο Παρουσίασης

1. Σχετικά με την Πόλη της Πάτρας

2. Σημαντικά Πολιτιστικά Δρώμενα της Πάτρας

2.1. Το Διεθνές Φεστιβάλ της Πάτρας

2.2. Το Καρναβάλι της Πάτρας

3. Ιστορικά Δεδομένα της Πάτρας

4. Έργα Υποδομής

5. Περιγραφή των Σημείων της Προτεινόμενης Πολιτιστικής Διαδρομής

Αγορά Αργύρη - Πλατεία Τριών Συμμάχων - Πλατεία Βασιλέως Γεωργίου - Δημοτικό Θέατρο Απόλλων - Δημοτική Βιβλιοθήκη - Θέατρο Αγορά - Πεζόδρομος Τριών Ναυάρχων - Πλατεία Υψηλών Αλωνίων - Ρωμαϊκό Ωδείο - Κάστρο Πάτρας

6. Χρόνος και Πρόσβαση στα Σημεία της Προτεινόμενης Πολιτιστικής Διαδρομής

7. Συμπεράσματα

Σχετικά με την πόλη της Πάτρας

- Η μεγαλύτερη πόλη της Πελοποννήσου και η τρίτη μεγαλύτερη της Ελλάδας.
- Εκτείνεται από τις δυτικές απολήξεις του Παναχαϊκού όρους (1.928 μ.) μέχρι τις ακτές του Πατραϊκού κόλπου.
- Διαιρείται σε Άνω και Κάτω πόλη.
- Η Κάτω πόλη περιλαμβάνει τον αστικό πυρήνα του 19^{ου} αιώνα και το παλιό λιμάνι.
- Η Άνω πόλη καλύπτει την περιοχή των παλαιότερων οικισμών, γύρω από το Κάστρο της πόλης.

Σημαντικά πολιτιστικά δρώμενα της Πάτρας

Το Διεθνές Φεστιβάλ της Πάτρας

- Διάρκει Ιούλιο - Σεπτέμβριο. Έχει ως επίκεντρο των πολιτιστικών εκδηλώσεών του το Ρωμαϊκό Ωδείο της πόλης. Εκδηλώσεις γίνονται και σε διάφορες συνοικίες της πόλης.
- Συνδυασμός διαφόρων μορφών τέχνης: μουσική, θέατρο, εικαστικά, χορός, κινηματογράφος.

Το Καρναβάλι της Πάτρας

- Η μεγαλύτερη και παλαιότερη αποκριάτικη εκδήλωση στην Ελλάδα (193 χρόνια ιστορίας). Μία από τις μεγαλύτερες στον κόσμο.
- Η έναρξη των εκδηλώσεων γίνεται κάθε χρόνο στις 17 Ιανουαρίου. Περιλαμβάνονται χοροί, παρελάσεις, το ξακουστό κυνήγι του κρυμμένου θησαυρού και το καρναβάλι των μικρών.
- Κορύφωση κατά το τελευταίο Σαββατοκύριακο της Αποκριάς: νυχτερινή ποδαράτη παρέλαση (Σάββατο), μεγάλη παρέλαση (Κυριακή) και κάψιμο του Βασιλιά Καρνάβαλου στο μώλο της Αγίου Νικολάου.
- Το Πατρινό Καρναβάλι έχει προκύψει από την πρόσμιξη διαφόρων πολιτιστικών στοιχείων: α) αποκριάτικα έθιμα της Πάτρας και άλλων περιοχών και β) επιρροές από τη Δυτική Ευρώπη (ιδίως από Ιταλία και Επτάνησα).

Ιστορικά δεδομένα για την πόλη της Πάτρας (1/2)

Αρχαιότητα

- Η αρχαία Πάτρα είχε ως πυρήνα της την περιοχή της Αρόης.
- Κατά τον Πελοποννησιακό πόλεμο, η πόλη, άλλοτε ήταν με το μέρος των Αθηναίων και άλλοτε με των Πελοποννησίων.
- Η Πάτρα υποτάχθηκε στη Ρώμη το 146 π.Χ.
- Γνώρισε μεγάλη ακμή κατά τον 2^ο αιώνα μ.Χ.

Βυζαντινή περίοδος - Φραγκοκρατία

- Η μεταφορά της πρωτεύουσας του Ρωμαϊκού κράτους στην Κωνσταντινούπολη (330 μ.Χ.) → παρακμή της Πάτρας.
- Η πόλη έπεσε στα χέρια των Φράγκων σταυροφόρων το 1205.
- Το 1458 καταλαμβάνεται από τους Οθωμανούς.

Ιστορικά Δεδομένα για την πόλη της Πάτρας (2/2)

Τουρκοκρατία και Επανάσταση του 1821

- Κατά την Τουρκοκρατία έγιναν αρκετές επαναστατικές κινήσεις ενάντια των Τούρκων.
- Στις 25 Μαρτίου 1821 στην Πάτρα κηρύσσεται η Ελληνική Επανάσταση από τον Δεσπότη Παλαιών Πατρών Γερμανό Γ'.
- Το 1828 ο Γάλλος στρατάρχης Νικόλαος - Ιωσήφ Μαιζών, απομάκρυνε την Τουρκο - Αιγυπτιακή φρουρά, παραδίδοντας την πόλη στην Ελληνική Κυβέρνηση.
- Η σύγχρονη πόλη της Πάτρας κτίσθηκε από τον Καποδίστρια στο χώρο της αρχαίας πόλης.

Εγκατάσταση Μικρασιατών

- Μετά τη Μικρασιατική Καταστροφή εγκαταστάθηκαν στην Πάτρα πολλές οικογένειες Ελλήνων Μικρασιατών, που έφθασαν ως πρόσφυγες στο λιμάνι της πόλης.

Έργα Υποδομής (1/2)

Ολοκληρωμένη Παρέμβαση Αστικής Ανάπλασης της Πόλης

- Περίπατος που συνδέει πεζόδρομους, δρόμους ήπιας κυκλοφορίας, κοινόχρηστους υπαίθριους χώρους (παιδική χαρά, πλατείες, χώροι στάθμευσης), αστικό πράσινο (λόφοι Δασυλλίου).
- Διαμόρφωση επιπλέον υποδομών για Άτομα με Ειδικές Ανάγκες.

Ανάπλαση και Αξιοποίηση του Έλους της Αγυιάς

- Μετατροπή της περιοχής σε Οικολογικό Πάρκο.
- Δίκτυο διαδρομών, μέσου πλάτους 3,5μ., που δημιουργεί έναν περίπατο οικολογικής ευαισθητοποίησης περιμετρικά του έλους καθώς και αθλητικές διαδρομές, φύτευση δέντρων και θάμνων, κιόσκια και υλικό πληροφόρησης για το έλος, παρατηρητήρια της πανίδας και οργανωμένες θέσεις πικ-νικ.

Έργα Υποδομής (2/2)

Ψηφιοποίηση Συλλογών της Δημοτικής Βιβλιοθήκης Πατρών

- Δημιουργία ενιαίου ψηφιακού πολιτιστικού αποθέματος, διατήρηση και βιωσιμότητα των ψηφιακών πόρων.

Κατασκευή Παραλιακής Διαδρομής – Ποδηλατόδρομου (από Κανελλοπούλου έως Παπαφλέσσα)

- Διαδρομή κατά μήκος των παραλιακών οδών της πόλης. Ξεκινάει από την οδό Κανελλοπούλου και τερματίζει στην οδό Παπαφλέσσα, όπου συνδέεται με τον υφιστάμενο ποδηλατόδρομο που διέρχεται εντός του Νέου Λιμένα Πατρών.

Έξυπνες Εφαρμογές ΤΠΕ για την Προώθηση του Θεματικού Τουρισμού

- Παροχή πληροφοριών τουριστικού και πολιτιστικού ενδιαφέροντος.
- Δυνατότητα παρουσίασης πληροφοριών για σημεία ενδιαφέροντος της Πάτρας με χρήση της τεχνολογίας QR ετικετών.

Περιγραφή σημείων Πολιτιστικής Διαδρομής (1/10)

Αγορά Αργύρη

- Κατασκευάστηκε το 1881– 1883. Νεοκλασικό κτίριο με συμμετρική διάρθρωση των όγκων του που αναπτυσσόταν περιμετρικά ενός περιβόλου όπου είχαν τις όψεις τους καταστήματα.
- Η κεντρική είσοδος της Αγοράς οδηγούσε στο εσωτερικό με μαρμάρινη πορτοσιά και αψιδωτή διαμόρφωση.

Περιγραφή σημείων Πολιτιστικής Διαδρομής (2/10)

Πλατεία Τριών Συμμάχων

- Πλατεία στη προκυμαία του λιμανιού της Πάτρας.
- Άρχισε να διαμορφώνεται το 1876. Το όνομά της οφείλεται στις τρεις μεγάλες δυνάμεις (Αγγλία, Γαλλία, Ρωσία) που βοήθησαν το 1828 στον Ελληνικό Εθνικοαπελευθερωτικό Αγώνα.
- Γύρω από την πλατεία βρίσκονται μέγαρα του 19^{ου} και 20^{ου} αιώνα.

Περιγραφή σημείων Πολιτιστικής Διαδρομής (3/10)

Πλατεία Βασιλέως Γεωργίου

- Η κεντρική πλατεία της πόλης. Την πλατεία κοσμούν δύο μαντεμένα σιντριβάνια με φτερωτά λιοντάρια που κατασκευάστηκαν στη Γαλλία και τοποθετήθηκαν το 1875.
- Συνδεδεμένη με την ιστορία της πόλης και του έθνους καθώς σε αυτήν έχουν γίνει κάθε μορφής πολιτικές και προεκλογικές συγκεντρώσεις, ενώ τα τελευταία χρόνια εκεί λαμβάνει χώρα η έναρξη του Πατρινού Καρναβαλιού.

Περιγραφή σημείων Πολιτιστικής Διαδρομής (4/10)

Δημοτικό Θέατρο Απόλλων

- Κατασκευάστηκε το 1872, σε σχέδια του μεγάλου Γερμανού αρχιτέκτονα Ερνέστου Τσίλλερ.
- Χωρητικότητα θεάτρου: 238 άτομα.
- Μικρογραφία της Σκάλας του Μιλάνου. Αποτελεί το παλαιότερο από τα σωζόμενα κλειστά θέατρα των νεοτέρων χρόνων.
- Ένα από τα μόλις τρία νεοκλασικά θέατρα που διασώζονται στην Ελλάδα.
- Αποτελεί την κεντρική σκηνή του Δημοτικού Περιφερειακού Θεάτρου Πάτρας, ενώ οι χώροι του χρησιμοποιούνται κατά τη διάρκεια του Πατρινού Καρναβαλιού (χοροί «μπουρμπούλια»).

Περιγραφή σημείων Πολιτιστικής Διαδρομής (5/10)

Δημοτική Βιβλιοθήκη

- Ο οργανισμός «Δημοτική Βιβλιοθήκη Πατρών», ιδρύθηκε το 1908.
- Διαθέτει περίπου 200.000 τόμους βιβλίων, περιοδικών και εφημερίδων.
- Διαθέτει σημαντικό αριθμό πολύτιμων και σπάνιων βιβλίων από τον 16^ο αιώνα.

Περιγραφή σημείων Πολιτιστικής Διαδρομής (6/10)

Θέατρο Αγορά

- Το 1988 παραχωρήθηκε από το Υπουργείο Πολιτισμού (επί υπουργίας Μελίνας Μερκούρη) στη νεοσύστατη Εταιρεία Θεάτρου και Τέχνης, ένα διώροφο νεοκλασικό κτίριο στο κέντρο της πόλης.
- Θεατρικός χώρος 100 θέσεων, με σημαντική υλικοτεχνική υποδομή.
- Το όνομα που δόθηκε: «ΑΓΟΡΑ», όνομα συμβολικό επειδή πλησίον του βρίσκεται η παλαιά «ΑΓΟΡΑ» της πόλης, το «ΜΑΡΚΑΤΟ», αλλά και επειδή «αγορά» στην αρχαία ελληνική γλώσσα σημαίνει την συνειδητή συνάθροιση των πολιτών.
- Φιλοξενεί πλήθος θεατρικών φορέων, επαγγελματικών και ερασιτεχνικών, κινηματογραφικές προβολές, μουσικά και χορευτικά σχήματα, λογοτεχνικές βραδιές, καλλιτεχνικές και πολιτιστικές παρουσιάσεις, πολιτισμικές ημερίδες, στρογγυλές τράπεζες, σεμινάρια, διαλέξεις, κ.ά.

Περιγραφή σημείων Πολιτιστικής Διαδρομής (7/10)

Πεζόδρομος Τριών Ναυάρχων

- Ξεκινάει από το πρανές της πλατείας Υψηλών Αλωνίων και καταλήγει στην παραλία του Αγίου Ανδρέα.
- Πήρε το όνομα των τριών ναυάρχων, του Άγγλου Κόδρικτον, του Γάλλου Δεριγνύ και του Ρώσου Έυντεκ, που νίκησαν τον τουρκοαιγυπτιακό στόλο στη ναυμαχία του Ναυαρίνου (1827).
- Την κεντρική ζώνη του πεζόδρομου κοσμούν σιντριβάνια ενώ από την εποχή του μεσοπολέμου υπάρχει δενδροστοιχία από νεραντζιές.
- Κατά μήκος του πεζόδρομου τις τελευταίες δεκαετίες έχουν αποκαλυφθεί σημαντικές αρχαιότητες κατά τις εκσκαφές των θεμελίων νέων κτιρίων.

Περιγραφή σημείων Πολιτιστικής Διαδρομής (8/10)

Πλατεία Υψηλών Αλωνίων

- Το πρανές της χωρίζει την Κάτω από την Άνω πόλη.
- Χρήση ως σταφιδάλωνο που βρισκόταν ψηλότερα από τα σταφιδάμπελα του κάμπου.
- Κατά την αρχαιότητα και κυρίως κατά τους ρωμαϊκούς χρόνους, η περιοχή αποτελούσε χώρο όπου χτίζονταν πολυτελείς επαύλεις λόγω της θέσης και της θέας προς τη θάλασσα.

Περιγραφή σημείων Πολιτιστικής Διαδρομής (9/10)

Ρωμαϊκό Ωδείο Πατρών

- Ανεγέρθη νωρίτερα από το Ηρώδειο της Αθήνας.
- Χωρητικότητα περίπου 2.500 θεατές.
- Έχει όλα τα βασικά μέρη ενός θεάτρου: κοίλο, ορχήστρα, προσκήνιο, σκηνή και παρασκήνια.
- Χρησιμοποιείται για τη φιλοξενία πολιτιστικών και καλλιτεχνικών εκδηλώσεων κατά τη θερινή περίοδο,
- Φιλοξενεί εκδηλώσεις και παραστάσεις του Διεθνές Φεστιβάλ της Πάτρας.

Περιγραφή σημείων Πολιτιστικής Διαδρομής (10/10)

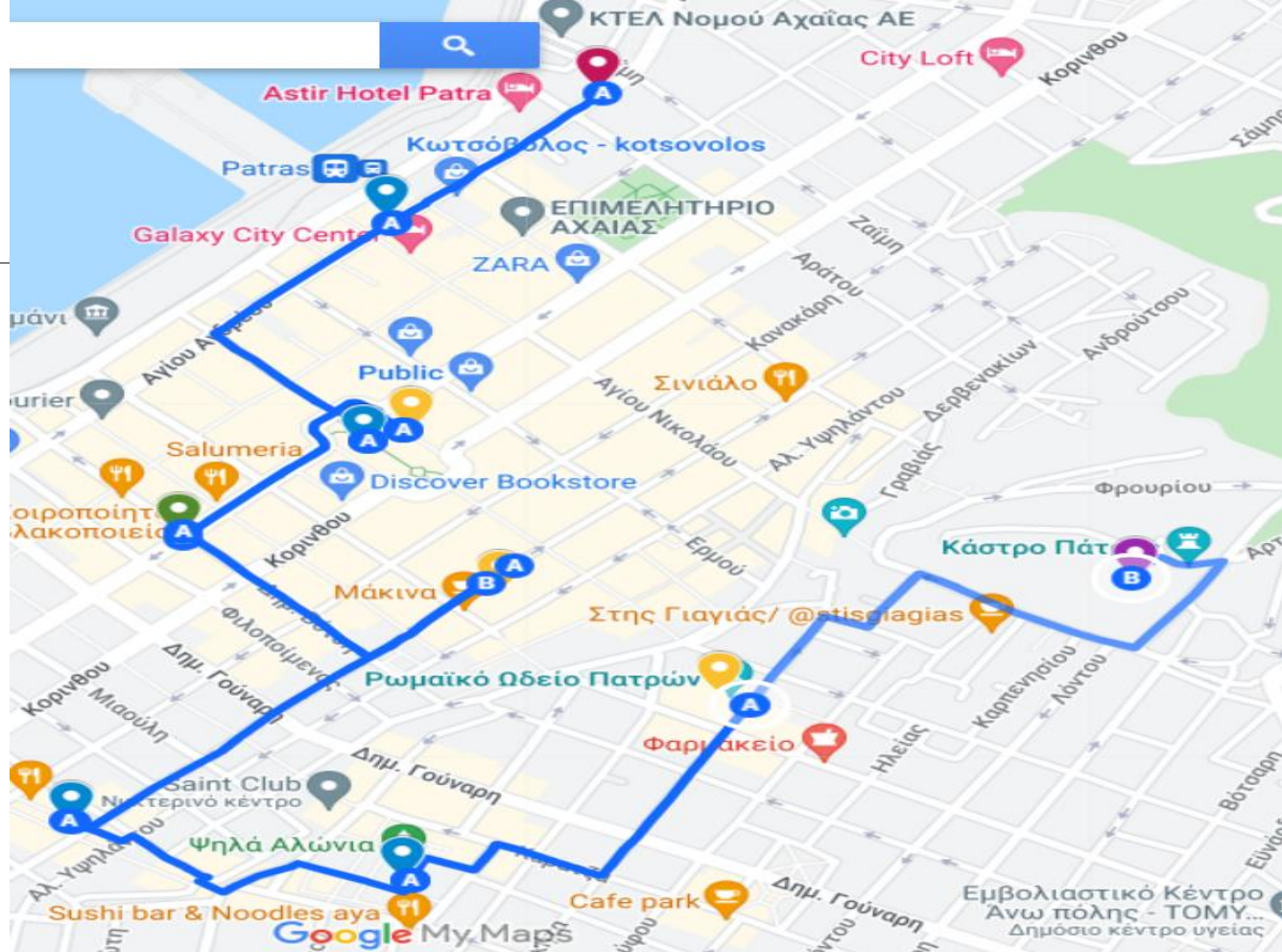
Κάστρο Πάτρας

- Αποτελείται από έναν ευρύ εξωτερικό περίβολο με πύργους και προμαχώνες που περιέβαλε, από τις τρεις πλευρές του, βαθιά τάφος.
- Το εσωτερικό του Κάστρου σήμερα είναι ισοπεδωμένο και δενδροφυτευμένο, χωρίς εμφανή ίχνη των κτισμάτων που υπήρχαν άλλοτε (ναοί, τζαμιά, στρατώνες, κ.λπ.).
- Σήμερα, στο Κάστρο της Πάτρας πραγματοποιούνται συχνά, ειδικά κατά τη θερινή περίοδο, μουσικές εκδηλώσεις και συναυλίες.

Χρόνος & πρόσβαση στα σημεία της Πολιτιστικής Διαδρομής

- Η πολιτιστική διαδρομή αφορά έναν επισκέπτη που είναι πεζός. Οπότε όλοι οι χρόνοι αναφέρονται σε χρόνο περπατήματος.
- Με αφετηρία το ΚΤΕΛ Πάτρας, πρώτα επισκεπτόμαστε την Αγορά Αργύρη → πλατεία Τριών Συμμάχων (5') → πλατεία Βασιλέως Γεωργίου Α' (7') → Δημοτικό Θέατρο «Απόλλων» (πάνω στην πλατεία) → Δημοτική Βιβλιοθήκη (2') → Θέατρο «Αγορά» (5') → Πεζόδρομος Τριών Ναυάρχων (10') → Πλατεία Υψηλών Αλωνίων (4') → Ρωμαϊκό Ωδείο Πάτρας (8') → Κάστρο Πάτρας (12').
- Συνολικός χρόνος περπατήματος: 53 λεπτά.
- Ωστόσο, ο χρόνος περιήγησης στα αξιοθέατα της προτεινόμενης πολιτιστικής διαδρομής θα γεμίσει ευχάριστα όλη την ημέρα του επισκέπτη.

Συμπεράσματα

- Προτεινόμενη πολιτιστική διαδρομή: μέσο προβολής των σημαντικών πολιτιστικών στοιχείων του δήμου της Πάτρας.
- Αξιοθέατα από διάφορες κατηγορίες.
- Λήφθηκε υπόψη τόσο ο χρόνος μετάβασης στα σημεία ενδιαφέροντος όσο και ο χρόνος παραμονής και ξενάγησης.
- Η πολιτιστική διαδρομή προτείνεται να ξεκινήσει το πρωί από την Αγορά Αργύρη και να ολοκληρωθεί το απόγευμα της ίδιας ημέρας στο Κάστρο της πόλης.
- Έγινε αποτύπωση της προτεινόμενης πολιτιστικής διαδρομής σε χάρτη, στον οποίο αποτυπώθηκαν τόσο τα σημεία επίσκεψης όσο και η προτεινόμενη διαδρομή.
- Ο Δήμος Πατρέων μπορεί να αξιοποιήσει την συγκεκριμένη πρόταση, περιλαμβάνοντάς την σε κάποιον έντυπο ή ηλεκτρονικό οδηγό που απευθύνεται στους επισκέπτες της πόλης και ο οποίος θα είναι διαθέσιμος μέσω εφαρμογής για κινητά.

Σας ευχαριστώ πολύ!